

Spis treści

Źródła obowiązujące w Polsce prawa wyznaniowego	9
Akty prawa powszechnie obowiązujące	21
1. Konstytucja RP	21
2. Ratyfikowane umowy międzynarodowe	27
2.1. Umowy wielostronne o zasięgu uniwersalnym	27
1. KARTA NARODÓW ZJEDNOCZONYCH (San Francisco, 26 czerwca 1945 r.)	27
2. POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA (Paryż, 10 grudnia 1948 r.)	29
3. KONWENCJA MIĘDZYNARODOWEJ ORGANIZACJI PRACY (Nr 111) DOTYCZĄCA DYSKRYMINACJI W ZAKRESIE ZATRUDNIENIA I WYKONYWANIA ZAWODU (Genewa, 25 czerwca 1958 r.)	31
4. KONWENCJA W SPRAWIE ZWALCZANIA DYSKRYMINACJI W DZIEDZINIE OŚWIATY (Paryż, 15 grudnia 1960 r.)	33
5. MIĘDZYNARODOWY PAKT PRAW OBYWATELSKICH I POLITYCZNYCH (16 grudnia 1966 r.)	38
6. MIĘDZYNARODOWY PAKT PRAW GOSPODARCZYCH, SPOŁECZNYCH I KULTURALNYCH (Nowy Jork, 16 grudnia 1966 r.)	43
7. DEKLARACJA W SPRAWIE WYELIMINOWANIA WSZELKICH FORM NIETOLERANCJI I DYSKRYMINACJI OPARTYCH NA RELIGII LUB PRZEKONANIACH (Nowy Jork, 25 listopada 1981)	46
8. KONWENCJA O PRAWACH DZIECKA (Nowy Jork, 20 listopada 1989 r.)	51
9. DEKLARACJA W SPRAWIE PRAW OSÓB NALEŻĄCYCH DO MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH LUB ETNICZNYCH, RELIGIJNYCH I JĘZYKOWYCH (Nowy Jork, 18 grudnia 1992 r.)	55
2.2. Umowy o zasięgu europejskim	61
1. KONWENCJA O OCHRONIE PRAW CZŁOWIEKA I PODSTAWOWYCH WOLNOŚCI (Rzym, 4 listopada 1950 r.)	61
2. PROTOKÓŁ Nr 1 DO KONWENCJI O OCHRONIE PRAW CZŁOWIEKA I PODSTAWOWYCH WOLNOŚCI (Paryż, 20 marca 1952 r.)	64
3. AKT KOŃCOWY KONFERENCJI BEZPIECZEŃSTWA I WSPÓŁPRACY W EUROPIE (Helsinki, 1 sierpnia 1975 r.) (fragmenty)	64
2.3. Konkordat	67
3. Ustawy	79
3.1. Ustawy dotyczące wszystkich kościołów i związków wyznaniowych	79
1. USTAWA z dnia 17 maja 1989 r. O GWARANCJACH WOLNOŚCI SUMIENIA I WYZNANIA	79
2. USTAWA z dnia 15 marca 1933 r. O ZBIÓRKACH PUBLICZNYCH	102
3. USTAWA z dnia 20 marca 1950 r. O PRZEJĘCIU PRZEZ PAŃSTWO DÓBR MARTWEJ RĘKI, PORĘCZENIU PROBOSZCZOM POSIADANIA GOSPODARSTW ROLNYCH I UTWORZENIU FUNDUSZU KOŚCIELNEGO	106
4. USTAWA z dnia 31 stycznia 1959 r. O CMENTARZACH I CHOWANIU ZMARŁYCH	111
5. KODEKS CYWILNY	121

6. USTAWA z dnia 23 czerwca 1971 r. O PRZEJŚCIU NA OSOBY PRAWNE KOŚCIOŁA RZYMSKO-KATOLICKIEGO ORAZ INNYCH KOŚCIOŁÓW I ZWIĄZKÓW WYZNANIOWYCH WŁASNOŚCI NIEKTÓRYCH NIERUCHOMOŚCI POŁOŻONYCH NA ZIEMIACH ZACHODNICH I PÓŁNOCNYCH	122
7. USTAWA z dnia 7 kwietnia 1989 r. PRAWO O STOWARZYSZENIACH	124
8. USTAWA z dnia 5 lipca 1990 r. PRAWO O ZGROMADZENIACH	140
9. USTAWA z dnia 12 września 1990 r. O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM	145
10. USTAWA z dnia 12 września 1990 r. O TYTULE NAUKOWYM I STOPNIACH NAUKOWYCH	146
11. USTAWA z dnia 23 listopada 1990 r. O ŁĄCZNOŚCI	147
12. USTAWA z dnia 7 września 1991 r. O SYSTEMIE OŚWIATY	147
13. USTAWA z dnia 29 grudnia 1992 r. O RADIOFONII I TELEWIZJI	148
14. USTAWA z dnia 6 czerwca 1997 r. KODEKS KARNY	149
15. USTAWA z dnia 6 lutego 1997 r. O POWSZECHNYM UBEZPIECZENIU ZDROWOTNYM	150
16. USTAWA z dnia 13 października 1998 r. O SYSTEMIE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	151
17. USTAWA z dnia 24 lipca 1998 r. O ZMIANIE USTAW – KODEKS RODZINNY I OPIEKUŃCZY, KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO, PRAWO O AKTACH STANU CYWILNEGO, USTAWY O STOSUNKU PAŃSTWA DO KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW	172
18. USTAWA z dnia 20 listopada 1998 r. O ZRYCZAŁTOWANYM PODATKU DOCHODOWYM OD NIEKTÓRYCH PRZYCHODÓW OSIĄGANÝCH PRZEZ OSOBY FIZYCZNE	184
3.2. Ustawy indywidualne	190
3.2.1. Ustawy dotyczące Kościoła katolickiego	190
1. USTAWA z dnia 17 maja 1989 r. O STOSUNKU PAŃSTWA DO KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	190
2. USTAWA z dnia 9 kwietnia 1938 r. O NADANIU KATOLICKIEMU UNIWERSYTETOWI LUBELSKIEMU PEŁNYCH PRAW PAŃSTWOWYCH SZKÓŁ AKADEMICKICH	230
3. USTAWA z dnia 14 czerwca 1991 r. O FINANSOWANIU KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO Z BUDŻETU PAŃSTWA	230
4. USTAWA z dnia 10 marca 1994 r. O UTWORZENIU UNIWERSYTETU OPOLSKIEGO	231
5. USTAWA z dnia 26 czerwca 1997 r. O FINANSOWANIU PAPIESKIEJ AKADEMII TEOLOGICZNEJ W KRAKOWIE Z BUDŻETU PAŃSTWA	233
6. USTAWA z dnia 8 stycznia 1998 r. O RATYFIKACJI KONKORDATU MIĘDZY STOLICĄ APOSTOLSKĄ I RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ	234
7. USTAWA z dnia 9 lipca 1999 r. O UTWORZENIU UNIWERSYTETU WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W OLSZTYNIE	234
8. USTAWA z dnia 3 września 1999 r. O UTWORZENIU UNIWERSYTETU KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO W WARSZAWIE	238
3.2.2. Ustawy dotyczące innych kościołów i związków wyznaniowych	240
1. USTAWA z dnia 4 lipca 1991 r. O STOSUNKU PAŃSTWA DO POLSKIEGO AUTOKEFALICZNEGO KOŚCIOŁA PRAWOSŁAWNEGO	240
2. USTAWA z dnia 13 maja 1994 r. O STOSUNKU PAŃSTWA DO KOŚCIOŁA EWANGELICKO-AUGSBURSKIEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	265
3. USTAWA z dnia 13 maja 1994 r. O STOSUNKU PAŃSTWA DO KOŚCIOŁA EWANGELICKO-REFORMOWANEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	284
4. USTAWA z dnia 30 czerwca 1995 r. O STOSUNKU PAŃSTWA DO KOŚCIOŁA POLSKO-KATOLICKIEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	295
5. USTAWA z dnia 30 czerwca 1995 r. O STOSUNKU PAŃSTWA DO KOŚCIOŁA ADWENTYSTÓW DNIA SIÓDMEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	309
6. USTAWA z dnia 30 czerwca 1995 r. O STOSUNKU PAŃSTWA DO KOŚCIOŁA CHRZEŚCIJAN BAPTYSTÓW W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	325
7. USTAWA z dnia 30 czerwca 1995 r. O STOSUNKU PAŃSTWA DO KOŚCIOŁA EWANGELICKO-METODYSTYCZNEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	344
8. USTAWA z dnia 20 lutego 1997 r. O STOSUNKU PAŃSTWA DO KOŚCIOŁA STAROKATOLICKIEGO MARIAWITÓW W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	359

9. USTAWA z dnia 20 lutego 1997 r. O STOSUNKU PAŃSTWA DO KOŚCIOŁA ZIELONO-ŚWIĄTKOWEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	372
10. USTAWA z dnia 20 lutego 1997 r. O STOSUNKU PAŃSTWA DO KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO MARIAWITÓW W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	390
11. USTAWA z dnia 20 lutego 1997 r. O STOSUNKU PAŃSTWA DO GMIN WYZNANIOWYCH ŻYDOWSKICH W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	401
12. ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ z dnia 22 marca 1928 r. O STOSUNKU PAŃSTWA DO WSCHODNIEGO KOŚCIOŁA STAROBRZĘDOWEGO, NIE POSIADAJĄCEGO HIERARCHII DUCHOWNEJ	414
13. USTAWA z dnia 21 kwietnia 1936 r. O STOSUNKU PAŃSTWA DO MUŻULMAŃSKIEGO ZWIĄZKU RELIGIJNEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	421
14. USTAWA z dnia 21 kwietnia 1936 r. O STOSUNKU PAŃSTWA DO KARAIMSKIEGO ZWIĄZKU RELIGIJNEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	435

4. Rozporządzenia 445

4.1. Rozporządzenia dotyczące wszystkich związków wyznaniowych 445

4.1.1. Rozporządzenia Rady Ministrów 445

1. ROZPORZĄDZENIE RM z dnia 23 sierpnia 1990 r. W SPRAWIE ROZSZERZENIA ZAKRESU CELÓW FUNDUSZU KOŚCIELNEGO	445
2. ROZPORZĄDZENIE RM z dnia 21 grudnia 1990 r. W SPRAWIE WYŁĄCZANIA NIERUCHOMOŚCI ZAMIENNYCH LUB NAKŁADANIA OBOWIĄZKU ZAPŁATY ODSZKODOWANIA NA RZECZ KOŚCIELNYCH OSÓB PRAWNYCH	446
3. ROZPORZĄDZENIE RM z dnia 14 czerwca 1999 r. W SPRAWIE OKREŚLENIA PAŃSTWOWYCH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH ORAZ JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO, Z KTÓRYCH MIENIA MOGĄ BYĆ WYŁĄCZONE NIERUCHOMOŚCI ZAMIENNE, ORAZ OKREŚLENIA PAŃSTWOWEJ JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ, NA KTÓRĄ MOŻE BYĆ NAŁOŻONY OBOWIĄZEK ZAPŁATY ODSZKODOWANIA NA RZECZ OSÓB PRAWNYCH KOŚCIOŁÓW, INNYCH ZWIĄZKÓW WYZNANIOWYCH I KRAJOWYCH ORGANIZACJI MIĘDZYKOŚCIELNYCH, KTÓRE ZGŁOSIŁY ROSZCZENIA DO MIĘDZYKOŚCIELNEJ KOMISJI REGULACYJNEJ	448

4.1.2. Rozporządzenia resortowe 450

1. ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW GOSPODARKI TERENOWEJ I OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ z dnia 20 października 1972 r. W SPRAWIE URZĄDZANIA CMENTARZY, PROWADZENIA KSIĄG CMENTARNYCH ORAZ CHOWANIA ZMARŁYCH	450
2. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ z dnia 31 sierpnia 1985 r. W SPRAWIE SZCZEGÓŁOWYCH ZASAD WYDAWANIA ZEZWOLEŃ NA PROWADZENIE PRZEZ ORGANIZACJE SPOŁECZNE, KOŚCIOŁY I INNE ZWIĄZKI WYZNANIOWE ORAZ OSOBY FIZYCZNE REHABILITACJI I READAPTACJI OSÓB UZALEŻNIONYCH	463
3. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 14 kwietnia 1992 r. W SPRAWIE WARUNKÓW I SPOSOBU ORGANIZOWANIA NAUKI RELIGII W SZKOŁACH PUBLICZNYCH ...	467
4. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI z dnia 5 listopada 1998 r. W SPRAWIE SZCZEGÓŁOWYCH ZASAD WYKONYWANIA PRAKTYK RELIGIJNYCH I KORZYSTANIA Z POSŁUG RELIGIJNYCH W ZAKŁADACH KARNYCH	473
5. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 31 marca 1999 r. W SPRAWIE REJESTRU KOŚCIOŁÓW I INNYCH ZWIĄZKÓW WYZNANIOWYCH	476
6. ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ ORAZ EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 11 marca 1999 r. W SPRAWIE ZWOLNIEŃ OD PRACY LUB NAUKI OSÓB NALEŻĄCYCH DO KOŚCIOŁÓW I INNYCH ZWIĄZKÓW WYZNANIOWYCH W CELU OBCHODZENIA ŚWIĄT RELIGIJNYCH NIE BĘDĄCYCH DNIAМИ USTAWOWO WOLNYMI OD PRACY	480

4.2. Rozporządzenia dotyczące poszczególnych związków wyznaniowych . 482

4.2.1. Rozporządzenia dotyczące instytucji Kościoła katolickiego 482

4.2.2. Rozporządzenia dotyczące innych kościołów i związków wyznaniowych 513

Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny 514

Kościół Ewangelicko-Augsburski	516
Kościół Ewangelicko-Reformowany	519
Kościół Polskokatolicki	520
Kościół Chrześcijan-Baptystów	522
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny	525
Kościół Zielonoświątkowy	527
Gminy Wyznaniowe Żydowskie	529

Akty prawa wewnętrznego 531

1. Zarządzenia ministrów 531

1. ZARZĄDZENIE MINISTRA – SZEFA URM z dnia 8 lutego 1990 r. W SPRAWIE SZCZEGÓŁOWEGO TRYBU POSTĘPOWANIA REGULACYJNEGO W PRZEDMIOCIE PRZYWRÓCENIA OSOBOM PRAWNYM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO WŁASNOŚCI NIERUCHOMOŚCI LUB ICH CZĘŚCI 531
2. ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW z dnia 20 lipca 1994 r. W SPRAWIE CZĘŚCIOWEGO ZANIECHANIA USTALANIA I POBORU PODATKU DOCHODOWEGO OD KOŚCIELNYCH OSÓB PRAWNYCH 538
3. ZARZĄDZENIE MEN z dnia 24 kwietnia 1996 r. W SPRAWIE SZCZEGÓŁOWEGO ZAKRESU UPRAWNIEN I OBOWIĄZKÓW NAUCZYCIELI I WYCHOWAWCÓW ZATRUDNIONYCH W SZKOŁACH (PLACÓWKACH) PROWADZONYCH PRZEZ OSOBY PRAWNE KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO .. 540
4. ZARZĄDZENIE MINISTRA – SZEFA URM z dnia 12 października 1994 r. W SPRAWIE SZCZEGÓŁOWEGO TRYBU POSTĘPOWANIA REGULACYJNEGO W PRZEDMIOCIE PRZYWRÓCENIA OSOBOM PRAWNYM KOŚCIOŁA EWANGELICKO-AUGSBURSKIEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ WŁASNOŚCI NIERUCHOMOŚCI LUB ICH CZĘŚCI 541
5. ZARZĄDZENIE MEN ORAZ MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ z dnia 28 listopada 1995 r. W SPRAWIE WARUNKÓW ZAPEWNIANIA PRAWA WYKONYWANIA PRAKTYK RELIGIJNYCH I UCZESTNICZENIA W NAUCZANIU RELIGII DZIECIOM I MŁODZIEŻY WYZNANIA EWANGELICKO-AUGSBURSKIEGO, PRZEBYWAJĄCYM W ZAKŁADACH OPIEKUŃCZYCH I WYCHOWAWCZYCH, SANATORIACH, PREWENTORIACH I SZPITALACH 548
6. ZARZĄDZENIE MSWiA z dnia 10 października 1997 r. W SPRAWIE SZCZEGÓŁOWEGO TRYBU DZIAŁANIA KOMISJI REGULACYJNEJ DO SPRAW GMIN WYZNANIOWYCH ŻYDOWSKICH ... 550

Orzecznictwo 558

1. Orzeczenia sądów polskich 558

- 1.1. Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego 558
- 1.2. Orzeczenia Sądu Najwyższego 574
- 1.3. Orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego 581
 1. WYROK NSA z dnia 25 maja 1995 r. 581
 2. WYROK NSA z dnia 23 stycznia 1998 r. 588

2. Orzecznictwo organów międzynarodowych 597

1. RADA EUROPY, EUROPEJSKA KOMISJA PRAW CZŁOWIEKA, DECYZJA W SPRAWIE DOPUSZCZALNOŚCI SKARGI NR 23380/94 C.J., J.J. i E.J. PRZECIWKO POLSCE 597
2. RADA EUROPY, EUROPEJSKA KOMISJA PRAW CZŁOWIEKA
 P o s t a n o w i e n i e o dopuszczeniu do rozpoznania
 – S k a r g i Nr 33490/96 złożonej dnia 31 lipca 1996 roku przez Teresę DUBOWSKA przeciwko Polsce, zarejestrowanej 19 października 1996 r;
 – S k a r g i Nr 34055/96 złożonej 9 sierpnia 1996 roku przez Tomasza SKUP przeciwko Polsce, zarejestrowanej 5 grudnia 1996 roku 612